

Val Trismegist
Izhod iz kroga

Sedim v globini svoje sobe, ujet v vrtenje, v opazovanje samega sebe. Nikakor ne uspem razbrati svojih strukturnosti in ugotoviti, kako so se um, narava in snov oblikovali v zasenčenih pojavnostih mojih trenutkov. Ali obstaja smiselnost oblike? Vsi koti teme noro iščejo svoj izvor. Razdeljen, razpolovljen se v dvojnosti vnovič podvajam in tako si podvajanja sledijo do nerazpoznavnega. Ti nizi so samostoječi, samonamembni in ne nudijo nobene oporne točke. Kako razrešiti uganko v kaosu nasprotujočih si prvin in delovanj, ki si stojijo nasproti in se raztekajo, nasprotujoča si že sama v sebi, v različne smeri? Vztrajno si prizadevam v poltemi nič, v medlem pretakanju zraka ujeti kak utrinek svetlobe. Kar tako, za popotnico, za prehode prek te sobe, v kateri izgubljam svoje bitje v zrcalu, v goščavah misli in čustev, ki so se ujele vanj. Razbitost mojih obrazov me vedno znova prelomi v dvome; ko strmim v ogledalo, so ti obrazi čudno različni in hkrati enaki. Morali bi biti taki kot zretje, a niso, vedno so malo preveliki, malo premajhni. Kvadratasti, trikotni, pravokotni, krožni pridihli se pojavljajo na neki nepravilni način in jih spreminjajo. Tako so izrazi bolj ali manj popačeni, predvsem pa odtujeni svojemu izvoru in zato skoraj boleče tuji. Ta tujost, ta neskladnost z mano, se pojavlja kot številne sence, kot presihanja energije. Postajam vse bolj in bolj razdvojen, dvomi se nenehno zrcalijo v ogledalu in v meni. In tudi v tem procesiranju, v trgajočem nizanju nesmislov, prihaja do popačenih slik, kajti dvom v zrcalu ni enak dvomu v meni. Vse te

množice jaza krožijo samosvoje, povsem nekonsistentne se vrtijo v čudni norosti, v skoraj blaznenju na gladki površini zrcala, nato pronicajo vame, počasi se razširjajo, raztekajo kot erozije. In ne pripadajo času, zato so lahko tako lenobno nedoločene v svojem počasnem polzenju v moje prsi, v mojo glavo. Zdi se mi, da se bližam robu, kjer se začne blaznost, ker nas je v zrcalu vedno več, ker te množice potrganih jazov kričijo: "Jaz sem ti!" Skušam odgnati nenehnost senc, toda dogodki, tako zelo čudni, nerealno realno presenetljivi, me dodatno spravljajo na robove percepcije.

V svojem stanovanju sem zjutraj našel slike V. G. Gotovo gre za ponareдке, ker so originali nepredstavljivo redki. Skrite so v kovčku za prenašanje oljnatih slik, postavljenem za omaro v shrambi. Ni mi jasno, od kod so prišle, od kod ta kovček, absurdnost njegove prisotnosti me obarva z vprašanji, ki se vrstijo in vztrajno vrtajo vame. Na mizi pred omaro v rdeči čaši gori sveča, njen plamen rahlo sveti na kovček. Nezmožnost najti ustrezne odgovore me potiska v kot in spravlja ob živce. V kaotičnem vrtenju senc, ki se v ponorelo nemem vibriranju spuščajo vame, skušam rešiti uganko. Običajno je posledica logično sosledje po zakonu vzročnosti, tukaj pa tega vzorca ne opazim. Neznanke me nenehno begajo in votlijo.

Vem, da slik nisem naslikal jaz, niti buden, niti v spanju, niti v nezavednem. Od kod so prišle, nepovabljene sence, ki ležijo in razdirajo moj mir? Kdo jih je prinesel?

Zjutraj sem prejel grozilno pismo. Nekdo od mene zahteva, da mu predam slike, za katere sem že dobil plačilo. Sprašujem se, kakšno plačilo neki – denarja ni nikjer, slike so tukaj, čisto stvarne ležijo varno zaščitene v kovčku. Vonj prižgane sveče meče svoje rdečkaste odseve vame.

Očitno gre za mrežo dobro organiziranih ponarejevalcev, toda zakaj so izbrali ravno mene? Vprašanja se ponavljajo, nizajo se v vedno enakem zaporedju. Kdo se je vtihotapil v moje stanovanje in pri meni skrtil slike? Kakšna igra je to, kako se bo razpletla, kakšne bodo posledice? Razen dejstva, da sem slikar, med slikami in seboj ne vidim nobene povezave.

O ponarejevalcih slik so vedno obstajale zgodbe na meji čudežnosti, obdaja jih mističen pridih skrivnosti in strasti. Toda jaz sem slikar, morda mističen, skrivnosten in strasten, a nikakor nisem ponarejevalec. Kakršna koli podobnost mojega slikanja z deli V. G. bi pomenila le, da gre za posebne vrste sinergijo, za izstope iz časovne linije in njeno preseganje, kajti v linearnem poteku časa, v tkanini časa in prostora, se občasno pojavijo prehodi, ki ne pripadajo nikomur in nobeni znani obliki...

Nenehno obsesivno iskanje rešitve uganke in pričakovanje, da se pojavi avtor grozilnega pisma, me vztrajno porivata proti norosti. Grožnje, ker

nisem dostavil obljubljenih slik, so sekundarne, toda tudi njihovo razraščanje me lovi in hromi. Hkrati pa obstaja tudi nezanemarljiva možnost, da pride policija, če so bili ponarejevalci neprevidni in so za sabo pustili kakšno sled. Ponaredki, namenjeni preprodaji, so v tem kovčku, pri meni, in nelogičnost, nerazumljivost njihove prisotnosti me votlita do skrajne meje še vzdržljivega.

Popolnoma vznemirjen, skoraj blazen od norih kroženj enih in istih misli, stopim skozi vrata na ulico. Sprehodim se do centra mesta. Že nekaj korakov v vetru me pomiri. Čudim se tej nenadni svežini. Tako noro prvinsko, brez vseh zadržkov se pojavi hrepenenje po svobodi. Zavest in življenje se prevevata v beli svetlobi. Ta trenutek sem izpolnjen z visokimi, skoraj previsokimi amplitudami, vse vibrira na meji spoznavnega. Toda še vedno ne vem, kako naj odkrijem prave stopinje, tiste, ki vodijo v popolnost ravnovesja. Spomini se zavrtijo, znova in znova se vrta ta ulica, želim najti skrivnostni prehod, ki vodi v razrešitev. Iščem ga v jedru bitja, a se mi vsakič znova izmuzne, vem le, da je ravnovesje ključ, ravnovesje je odgovor.

Vprašanja brez odgovorov za hip ugasnejo, zatopljen in rahlo utrujen hodim nazaj proti domu, ko naenkrat pred seboj zagledam moškega. Skoraj neopazen je bil, dokler me ni pritegnil način njegove hoje – čisto enako se premika kot jaz. Podobnost hoje in tudi to, da je od zadaj nekako identičen z mano, me potegneta v vrtince nerazumljivega dvoma o lastnem obstoju. Da, videti je takšen kot jaz, hoja, višina, barva las – vse je enako kot pri meni. Ta vrat pred mano je kot moj, glava in lasje dišijo po meni. Telo ima koščeno in vitko in njegovi koraki so precej drobni, podobno kot moji. Kaos me znova vsrka vase.

Zasledujem tega moškega po ulici, njegovi koraki odmevajo kot moji. Ujamem njegove misli, njihove frekvence so čisto tukaj, donijo v moji glavi, kot da so moje, dovolj so močne, da me potegnejo in vsrkajo vase... Sprašuje se kot jaz, ravno ta trenutek se sprašuje o smiselnosti, o ženski, ki je v njegovem rahlo zabrisanem ogledalu tako željna... Kako neki je mogoče, da oba misliva, oba občutiva enako? Ali sem res zblaznel? Moški pospeši korak, skoraj teče, tudi jaz pospešim. Čudna resonančnost korakov, čevlji, njegovi čevlji – enako zvenijo kot moji. Njegove sledi me mamijo vase. Magnetno polje tega enačenja, zlitja dveh podob, me popolnoma vsrka vase. Kje je svobodna volja, ta trenutek je ni... Sledim mu na varni razdalji in zdi se mi, kot da mi glas v meni nekaj šepeta, narekuje. Slutim, on je, ta moški je kriv za nedavne dogodke, za grozilna pisma. Ta ponarejevalec slik se je vtihotapil vame in mi ukradel moje prste, moje roke, moja čustva, moje misli, da je lahko slikal, on je pustil kovček s slikami pri meni.

Njegovi boki se zibajo kot moji, njegov hrbet, njegov vrat se oblikujeta v skoraj identično držo. Ta "skoraj" me za trenutek pomiri, nato pa naredi gib, ki je popolnoma enak mojemu, moj bog, nemogoče, ta kretnja je sporočilo, nedvomno je enaka moji. Hodiva drug za drugim in lahko vidim, kako se njegova senca ujema z mojo. Zaradi njega prehajajo nore slike druga v drugo, nizajo se v ovratnico, ki me duši, stiska za vrat, vse bolj sem ujet v nizanje njegovih dihov, čutim, zlit sem z njim. Moški, prekleti moški, zašepetam in slišim, da šepeta enako tudi on. Vse se podvaja, zasedel je ves prostor, ki pripada meni. "Vrni mi mene, ti...", zašepetam. In seveda slišim, kako on ponovi enako, slišim ga, govori kot jaz. Zasedel je vse in nič ni ostalo, stisnil me je v kot brezizhodnosti. Sledim mu po skoraj prazni ulici, tukaj sem bil že tolikokrat, to je ulica... tri ulice pred mojim domom. Nenehno zvenita v meni vprašanji, v vsakem koraku odmeva, ali sem jaz on ali je on jaz? Hodi počasi, 67 korakov na minuto, maniakalno preštejem te korake – tako hodim vendar jaz. Zavija levo, točno na ulico, kjer stoji moja hiša, moj bog, prekletstvo je tukaj. Vzel mi je mene in kdo sem potem jaz? Le odsev, morda njegove sanje... Od pričakovanja se mi tresejo roke in kolena. Diham pospešeno in upam, da ne bo stopil do rumene hiše, hiše številka 7. To bi pomenilo, da sem razpadel in se prelomil.

Moški upočasni, za hip se ustavi in pogleda na uro. Ista kretnja, enaka roka. Prsti se popolnoma ujemajo z mojimi. Zdi se mi, da dokončno izgubljam zadnja vlakna sebstva. Pomislim, da je lahko tudi obratno, možno je, da se on izgublja v meni... A to me ne pomiri in misel se hitro razblini, noro vrtenje kaotičnosti pa ostane. Lahko bi ga udaril od zadaj in on bi padel. Nato bi stekel v stanovanje in se zaklenil in moški bi moral oditi in si najti drugo stanovanje, drugega dvojnika. Čutim srce, kako silovito bije, razneslo ga bo od norega pričakovanja.

Ne morem več misliti, ker je on povsod v meni. Preplavlja me, moje oči niso več moje. Moja usta so suha in ne zmorem se več sestaviti. Povsem sem razpadel, ta dvom je povsod – ali mi res pravkar krade mene? Če vstopi v hišo, je to moj konec. Ne, ne, stoj, ustavi se, ustavi! Morda le sanjam? Ne, ne sanjam, uščipnem se in čutim, torej sem buden. Še vedno stoji, kot da razmišlja, bi ali ne bi. Ne kradi mi mene, ne, prosim, izgini! Odidi, za božjo voljo, tja, od koder si prišel, odidi, odidi, jaz sem jaz in ne ti!

Moški vstopi v rumeno hišo, skoraj omedlim, to je moj konec.

Takšna je torej smrt, pomislim, razpustitev v nič, ko se izgubi identiteta, ukrade ti jo nekdo ali nekaj in potem nisi več ti. Kdo sem ta trenutek – on? Vrsta mutacij od kamna do rastline, od živali do človeka, se spusti izpod angelskih kril v nezavedno, pojavi se kot blisk in izgine nazaj v temo.

Stopim skozi vrata do stopnišča. Slišim, kako odpira vrata mojega stanovanja, in čakam, da se razblinim. Toda mine nekaj minut in jaz še vedno stojim, nepremičen in zmeden, razpolovljen. Zebe me. Čutim, torej sem živ.... in on, ki je v stanovanju, morda vendarle nisem jaz. Toda kdo je? Zakaj in kako je dosegel, da sem ga občutil kot sebe? Očitno pozna pot, ulice, hišo, stanovanje, očitno je videti točno tako kot jaz. Ne razumem še, a nekje iz meglene koprene se pojavi slutnja, da se vendarle ne bom razpustil vanj in se raztopil v nič.

Bežen odsev svetlobe pade name in prepreči, da bi omedlel, prepreči, da bi umrl, prepreči, da bi dokončno zblaznel. Skušam se zbrati, sestaviti ponorele koščke v tisti okvir, obliko in strukturo, ki še omogoča, da deluješ kot oseba X. Delci identitete prihajajo počasi, nekako se sestavijo v zasilni izraz, znova se oblikujem v samozavedanje nekakega jaza, v kroženje med mislimi, čustvi in občutki. Znova sem snovnost, znova stvarnost.

Rdeča debela pred hišo spominjajo na prikazni, stojijo mogočno razvejana tik ob njej in se iztekajo v dolge ravne vrste cvetenja. V tem času so njihovi cvetovi pisana povorka, podobna mavricam, ki se ogledujejo na stenah in na strehi. Pogled nanje me pomirja. Življenje in zavedanje se prevevata v beli svetlobi.

Moški prihaja po stopnicah, vidim ga, toda zdaj je drugačen, nič več ni jaz, ne, popolnoma spremenjen je, ker so moji občutki drugačni – razbarvali so ga v tujca. V desni roki drži kovček s slikami. Njegov pogled je na prvi vtis neprijeten, deluje hladno in brezčutno. Iz žepa potegne revolver in ga uperi vame. Na njegovi levi roki opazim tetovirano kačo, ki kaže pripadnost kriminalni združbi. Zbežim skozi vrata in stečem po ulici, moški se požene za menoj. Na dnu bitja začutim strah, ki se začuda hitro razblini. Moški me zasleduje, kakih šestdeset metrov za mano teče. Tečem kot v transu, moje noge se komaj dotikajo tal. Bitje srca prehiteva uro, utripi ji bežijo za cel interval. Morda sem celo prehiter, ker se ta tek ne konča nekje na ciljnih črti, ker gre za moje preživetje. Ulice so nenavadno prazne, nikjer ni nikogar, le midva kot dva magneta, drug za drugim v teku proti razrešitvi. Surrealnost praznih ulic se zdi očitno znamenje.

Tečem proti očetovi hiši na vzpetini, kak kilometer je do nje, in za ta vzpon moram ohraniti dovolj moči. Pot teče po mojem hrbtu, vroč in lep-ljiv, nato se hladi v skoraj ledene srage, misli so praktično izginile, ali pa so se le zgostile v eno samo: ubežati.

Zanihan v vročično pričakovanje ne čutim utrujenosti. Vse telo noro utripa v pospešenem ritmu, kri bliskovito kroži, občutim lahko, kako se razliva v energijo, pijem jo kot čudežno vodo iz vodnjaka življenja. Nenehni

energetski sunki so izviri posebne in izjemne moči. Vem, da sem pripravljen na soočenje, da so mišice voljne, da je voljno in sproščeno celo telo, in tako moja prednost vztrajno narašča. Zato se odločim in rahlo upočasnim. Zadnjega vzpona nikakor ne smem prepustiti naključju ali sreči. Ne bi se rad golorok boril z moškim in njegovim revolverjem...

Spomnim se, da imam v sobi staro očetovo pištolo in v skrajni sili bom streljal z njo. Pritečem do vzpetine in moje noge se lovijo z vetrom, v kratkih intervalih kot odlepljen od tal premagujem odpor zraka, ki pada z vrha vzpetine navzdol.

Ozrem se, moški je vedno počasnejši, a še nekako teče. Deluje okorno, njegov tek, obremenjen s težo kovčka, je vedno bolj podoben opotekanju. Togo premikanje telesa in kovček s ključavnico, ki se od časa do časa zablešči, ustvarjata grotesken film, realen in nerealen hkrati. Slike se v moji glavi vrstijo noro hitro, ko tečem in tečem, ko poslušam enakomerno pritrkavanje svojih korakov.

Pritečem do hiše in se po prašnih postaranih stopnicah povzpnem do prvega nadstropja. V predalniku stare komode res leži očetova polavtomatska pištola. Vzamem jo v roke, pobožam njeno hladno cev, jo repetiram in vtaknem v zadnji hlačni žep. Nato stečem po stopnicah navzdol do vrat, zapahnem jih in čakam. Skozi kukalo končno zagledam njegov obraz, skrčen od napora in jeze. Njegove ustnice zatrepetajo in v njegovih očeh se pojavi grožnja, neobrzdana in prvinska.

Strelja v ključavnico in sunkovito brcne v vrata. Vrata se odprejo, stojiva si nasproti, za trenutek strmiva drug v drugega v tihem ocenjevanju položaja. Gledam v njegove hladne, ujedaste oči, začuda brez strahu.

Moški se zasmеji, smeh zveni nestvarno in čudno grobo, kot posebna vrsta renčanja, ko mi reče: "Sedaj boš plesal ali se plazil. Povej, kam naj te najprej, v trebuh ali v nos? Pleši, poskakuj kot dvorni norec, pleši," mi ukaže s cevjo revolverja, uperjeno proti moji glavi.

Ritem njegovega glasu upada, na koncu se pojavi skoraj ironija, takrat grobost izgine.

Revolver mu daje moč. Pojavlja se kot falični simbol, kot zgodovina, sedanost in prihodnost propada človeka, kot obredna prisega zlu, kot groba grožnja izničenja nasprotnika. Toda tudi sam imam pištolo v zadnjem žepu hlač in streljal bom, če bom moral. Njegovo prepričanje, da me ima ujetega in pod kontrolo, da lahko počne, kar hoče, ta nepazljiva, za profesionalnega zločinca kar čudna nepozornost, je moja priložnost.

"Ne bom," mu rečem, še sebi zvenim na meji patetičnosti, "ne plazim se in nisem dvorni norec." Ne, ni še čas za odhod, za smrt.

Moški se spet zasmeji, vse to ga očitno zabava, zdaj imam priložnost. Bliskovito, niti sam ne vem, kako, potegnem pištolo iz zadnjega žepa hlač in ustrelim. Merim v njegove noge in po nekakšni usodnosti ga zadenem točno v roko, v kateri drži revolver. Revolver pade na tla, moški osupne, osuplost začuda prevlada nad bolečino, kri teče in šprica naokoli. Na tleh ležijo njegov revolver in trije odstreljeni prsti. Hitro moram najti rešitev, kako ga obvladati, ne da bi ga ubil.

“In sedaj, prijateljček, boš plesal ti, kam naj te naslednjič?” si kupujem čas z njegovimi besedami. Skoraj mi gre na smeh, ker sem tako šablonski, a se zadržim. Nemost boja za obstanek zveni v tej sobi kot igra slepih senc. Pištolo uperim proti njegovemu trupu, to je največja možna površina, tja bom že zadel v kar koli, če bo nujno. Premaknem se do predalnika in iz njega vzamem vrv in glej, v zgornjem predalu so celo lisice. Usoda mi nudi rešitve, ne da bi kar koli storil, in to me pomiri. Nov pritok čudežnosti se mehko izlije vame. Lisice so najverjetneje bratove, predstavljam si njegovo tolsto bivšo ženo, kako ga vklene, in gre mi na smeh.

Vržem mu vrv in rečem: “Uleži se na tla in si zveži noge.” Moški me pogleda sovražno, kakor da ne more verjeti, a pištolna cev, uperjena vanj, ga prepriča. Vzame vrv in si zveže noge. V njegovih gibih opazim prikrito kljubovanje. “Zategni, bolj zategni ali pa...” mu rečem in se trudim glasu dodati grožnjo. Uspe mi le delno, in to verjetno čuti tudi on. Preži, čaka na priložnost, poskusil bo, gotovo bo poskusil znova obrniti položaj. In res, ne uboga me, plane bliskovito kot zver iz zasede proti meni, toda pripravljen sem, znova ustrelim, skoraj miže streljam proti njemu. Zadenem ga v levo nogo, dokončno nepremično pade na tla, in ko mu ukažem: “Zdaj pa zaveži vrv in ne goljufaj,” me vdano v usodo prvič resnično upošteva. Nebogljen in ujet krčevito stiska prste, dlani se tresejo, njegovo telo drgeta. Strah in smrt se objemata v norem plesu. Moški zveže nogo k nogi in zastoka od bolečine. Vržem mu lisice: “Zdaj pa še lisice, roke daj za hrbet, stisni jih in se vkleni.” Naredi, kot mu ukažem. “Obrni se, da vidim, ali so roke vklenjene, poskusi jih razmakniti.” Ne gre, očitno me je ubogal, vse je pod kontrolo. Slišim, kako se premakne urni kazalec starinske ure. Iz predala vzamem dve kuhinjski krpi, v eni roki držim pištolo, še vedno uperjeno vanj, in stopim do njega: “Najprej ti bom prevezal nogo, da ne izkrvaviš. Nikar ne poskušaj nič, ker te bom gotovo zadel, in če umreš, preden mi poveš, zakaj si tukaj, boš kriv sam.” Spet uboga, prevali se v zahtevani položaj. Kuhinjsko krpo, na njej sta odtisnjena dva petelina na dvorišču toskanske hiše in nasad oljk na hribu v ozadju, zategnem in zavežem okoli noge, da se kri ustavi. Z drugo krpo, na kateri je naslikano sonce, ki vzhaja

nad morjem, storim enako z roko. Zategnem močno in zavežem, da zastoka. Krvavenje se ustavi.

Obraz se mu je skrčil od napora in jeze, ves je zakrčen v bolečino, ves je bolečina, ki se izteka v krvavo lužo na tleh. Kakšen je najin odnos? Ali sploh obstajava kot človek in človek, ali obstaja sočutje? Ura zre v okno.

Gleda me in naenkrat se mi zazdi, da razumem pomen vseh možnih besed in pogledov, kot da poznam sile in prehode, ki peljejo do samih korenin obstoja. Moji trenutni trikotniki misli, čustev in občutkov zanihajo z zrakom v sobi, z vonjem po krvi, smrti in skrivnosti. Iz njih lahko izluščim točno to, kar prinašajo tudi krogle iz revolverja – smrt. Soočenje s smrtjo je bistveno, da lahko končno dojameš popolnost življenja.

“In zdaj povej po resnici,” mu rečem, “od kod te slike, zakaj si izbral mene, zakaj ta predstava?”

Odgovori mi kratko: “Ti si naslikal te slike, te ponaredke, in zanje si dobil kar veliko, vendar nam jih nisi izročil, kot je bilo dogovorjeno, zato sem prišel.”

“Ne, nisi prišel zato, ponaredkov nisem naslikal jaz, razumeš, nisem,” mu odvrnem živčno. Nato nadaljujem: “Govori resnico ali pa te ustrelim, za božjo voljo, povej...”

Odvrne mi monotono, ves čas govori enako, prepričan v svoj prav, kot naučeno zdeklamira: “Žal to ne drži, ti si jih naslikal in ti jih nisi predal. Vedi, da iz tega kroga ne moreš izstopiti, ne da bi odslužil, če ne odslužiš, je izhod le še grob.”

“Nobenega groba ne bo,” ga nestrpno prekinem. “Povej mi, zakaj in kako si bil kot jaz, od kod te slike in kdo vodi to predstavo?” mu zagrozim. Slišim nenadni krik strahu v njegovih prsah. S pištolo čisto blizu obraza še tretjič zapored ponovim: “Govori vendar resnico, ali pa bom moral streljati.”

“Ti si jih naslikal,” odgovori ravnodušno. Zakaj ponavlja to kot mantra, kot neskončni refren? “Ti, to je resnica. Preoblekel sem se vate, zamaskiral in naličil sem se, da bi ti bil čim bolj podoben. Podobno sem storil že mnogokrat, preobleke in oponašanje gibov, kretenj in hoje ljudi so moja specialnost, moj poklic. Včasih sem delal kot dvojnik v filmih... V tvojem primeru je bilo to razmeroma preprosto, ker sva približno enake postave, barve las in oblike telesa. Nato že veš, kaj je sledilo, in ponavljam, iz tega kroga ni izhoda...”

Prekinem ga skoraj nor: “Kakšen krog neki, nobenega kroga ni, nič ni res, nisem naslikal teh slik, pojma nimam, kdo ste, vem le, da nimam z vami nič. In kdo si pravzaprav ti, ponarejevalec, morilec, tat, kaj si?”

Zastoka, bolečine so res hude, bled in izmučen obraz nedoločno strmi vame.

Rečem mu, in moj glas zveni skoraj pretiho, najprej ga slišijo le stene, ta zid molčečih prič, od njih se besede odbijejo v prostor in zadonijo: “Zadnjič te opozarjam – govori resnico! Vedi, da je tvoje življenje odvisno od tega, ali bom pritisnil na sprožilec ali ne. Ne vem, zakaj si tukaj, čeprav si govoril o slikah kot razlogu, še vedno ne vem. Zakaj si mi sledil, zakaj si hotel, da zasedem tvoje mesto v krogu, ki ne pelje nikamor? Povej, zakaj vsa ta predstava? Si ti naslikal te slike?”

“Jaz sem naslikal te slike,” zaslišim naenkrat tuj, zelo globok glas iz ozadja. Skozi vrata vstopi moški, tako presenetljivo mi je podoben, da osupnem. “Te slike so tvoje sledi, nastavki, ki peljejo proti tvoji usodi,” nadaljuje.

Zdaj razumem, zakaj, zgodba je končno jasna, potek dogodkov, vsa sosledja se uredijo v logično celoto. Ta moški je torej ponarejevalec. Pretvarjal se je, da je jaz, skrajna fizična podobnost med nama je vse ponostavila. Ponaredke je prodal kriminalcem. Nato jih je prevaral in jim ni izročil obljubljenih slik. Zato je prišel moški iz kriminalne združbe, ta, s tetovažo kače, ki leži krvav na tleh, v moje stanovanje po kovček, po slike. Zamaskiral se je, da bi bil podoben meni, da bi bil čim bolj neopazen, da bi se zлил v običajno, vsakodnevno predstavo okolja in bil kot jaz. Tako je lahko nesumljiv sosedom vstopil v moje stanovanje. Vse ostalo, kar je sledilo in me prignalo na robove norosti, je logično sosledje, moje zasledovanje in nato bežanje, streljanje in neomajna prepričanost moškega s tetovirano kačo, da sem ponarejevalec jaz.

Sončni žarek se dotakne stekla stenske ure in zadoni.

Znova ga pogledam, Ponarejevalca, natančno ga opazujem – moj dvojnik je na prvi pogled res takšen kot jaz. Zlahka naju zamenjajo, toda nekdo, ki me dobro pozna, s pazljivejšim opazovanjem hitro opazi drobne, a bistvene razlike, predvsem v izrazu, v izžarevanju občutkov. Moški na tleh me gotovo ne pozna dobro, zato ga je ponarejevalec tako zlahka prevaral.

Dvojnik Ponarejevalec nato nadaljuje, njegov glas je protislovno mehek bas, skoraj božajoč se spušča v prostor: “Ponarejevalci smo bratovščina prav posebne vrste, ne gre le za denar, gre za strast, za filozofijo obstanka, za eksistenco kot tako. Gre za umetnost, kakor koli obrneš, gre vedno za umetnost. Ne more vsakdo ponarejati mojstrov in tako, kot to počnem jaz. Gotovo ne, le izbrani, ki nosijo znamenje, lahko. V mojem svetu ni lažnega moraliziranja, v njem ni prepisov, zadržkov in zavor, obstaja le

svoboda, le jaz sam in odprt prostor ustvarjanja. Čisto prost sem, nikogar ni nad mano, nikomur ne odgovarjam, počnem točno to, kar želim, kar se mi zahoče, poslušam le svoj notranji glas.”

“Ma daj, ne filozofiraj o svobodi, o ustvarjanju in podobnih traparijah, ti le lažeš, goljufaš in kradeš, ti si nula, ti mali umazani prevarant,” ga ježno prekine moški s tetovažo kače.

Ponarejevalec se ne pusti motiti, mirno nadaljuje svoj monolog: “Ti mi kot slikar morda ustrezaš, ne vem še, kaj naj naredim s tabo. Če bi delal zame, si dobiček razdeliva po ključu jaz osemdeset in ti dvajset. Njega,” pogleda moškega na tleh, indiferentno, kot bi bil le predmet, “njega pa moram v vsakem primeru ubiti, edino vprašanje je, ali naj izgleda kot ti, ali naj ostane takšen, kakršen je. Lahko pa ubijem tudi tebe in tako boš moja izstopna karta iz kroga kar ti. Kot vidiš, sva si izjemno podobna, in če te ustrelim, nihče ne bo vedel, kdo si. Ko boš razmesarjen ležal, bova še bolj enaka, mrtvi so čudežno enaki.” Zasmeji se, cev njegovega revolverja grozeče gleda vame, a tudi moja pištola je že uperjena vanj.

“Nobenega izhoda iz kroga ne bo,” mu rečem, “in kdo bo mrtev, bova še videla.”

“Seveda,” mi odvrne in besede poudarja, kot da bi me oponašal, “usoda je tista, ki bo odločila – kdor bo prvi streljal, bo verjetno ostal živ, živ in bogat,” se znova zasmeji.

Istočasno sproživa, krogli letita skozi prostor in po nenavadni igri usode se zgodi najbolj čudežno, najmanj verjetno: krogli v zraku zadeneta druga v drugo in razpadeta na drobne kovinske odseve. Znova sprožim, na slepo, hitro, v popolni vročici, tokrat sem prvi jaz. Tudi on sproži, a že v istem trenutku pada in njegova krogla se zarije v strop.

Ponarejevalec, moj dvojnik, leži na tleh v luži krvi. Usoda je odločila, znova je vse zavrtila v smer, ki pripoveduje točno določeno zgodbo. Kazalca na stenski uri se pokrijeta. Ustrelil sem ga natančno v srce, v jedro bitja, ne da bi tja sploh meril. Ta usodnost vesoljnega vrtenja v navidezno presenetljive izide, to je torej naša karma? Mi trije, le zakaj? Nikjer nobene logike, mi trije – tujci z oddaljenih otočij...

Sonce se naenkrat zablešči skozi okno in soba je čudežno obsijana. Čutim, premočrtnost norosti se me ne dotika več, razrešitev je tukaj. Miselne skulpture, ki so me obsesivno ujele v svoje pasti, so izginile. Skrajna natančnost, s katero so bile izklesane, leži zdaj v prahu pred zidom, ki je porušen postal le še prah preteklosti. Skozi prosojnost prehoda na drugi strani miselnih ruševin se mi, ko za hip zamižim, v svetlobi zaprtih oči odpira pogled na valove občutkov. Lesketajo se kot voda v mehkem

prevevanju toplega zraka in na površini kapelj lahko jasno vidim svoje pretekle stopinje. Videnje me preseneti. Negibno strmim. V rahlem spuščanju sledi se soočam s sabo, z bitjem.

Veja drevesa pred hišo se počasi zaguga v vetru in prekine popolnost tišine. Doumem, da so misli odveč. Vse se je razteklo, izteklo v mir. Drevo je tiho, nobenega šelestenja listov ni, tišina za trenutek ustavi čas in razblini prostor v stanje pred tkanino časa in prostora. Moja ramena drhtijo. Življenje in zavedanje se prevevata v beli svetlobi. Gledam moškega. Mrtev je in trmasto zviti kotički ustnic ne govorijo več. Vse je hladno. Moški s tetovažo kače še vedno leži ranjen in krvavo pobarvan na tleh, tudi on je presenečen nad razpletom. Zdaj ve, da je bilo vse le prevara, vse le pretkana igra mojega dvojnika Ponarejevalca, ki leži mrtev v počasi strjujočem se obroču krvi.

Tiho mi reče: "Oprosti. Ne morem verjeti, kako se je to zgodilo in končalo. Res, zate ni nobenega kroga, ker nisi prestopil njegove meje. Če mi pustiš oditi, se vse to ni nikoli zgodilo, nikoli. In je pozabljeno."

"Morda," mu rečem, "a truplo in kovček s slikami sta še vedno v hiši mojega očeta."

"To ni noben problem, hiša bo, kot je bila: brez trupla, brez slik, brez sledi. Tako bo, kot da se nikoli ni zgodilo. Pusti mi le teden dni, potem ne bo ostalo nič, bo kot sanje, ki za vedno izginejo in se jih ne spomniš več."

"Kot sanje, ki za vedno izginejo," ponovim mirno, in kot da bi bilo vse, kar se je zgodilo, res le sanjanje, se nenadoma počutim čisto lahkega. Kroženje senc je izginilo, nobenih pritiskov ni več, po viziji soočenja čutim vseprisoten mir in olajšanje. Vse je kot jutro, ki se prebudi po viharni noči, sveže in polno žarkov.

"Prav," mu rečem, "pustil te bom tukaj. Upam, da boš držal besedo. Če je ne boš, bo to tako ali tako v tvojo škodo, zgodil se ti bo zapor ali tvoj krog, kar koli že, in ker ne verjamem, da boš tako neumen, te pustim prostega. Res, to je najbolj enostaven zaključek za oba, da vse odmisliiva in pozabiva. Zbogom."

Odhajam, ne da bi ga pogledal, zame ga ni več, ničesar ni več, kar bi bilo povezano s kovčkom, polnim ponarejenih slik, in z združbo ponarejevalcev. V vetru so moje stopinje lahke in znova čutim, kako srce bije v ritmu stvarstva melodijo življenja. Kot vnovič rojen globoko diham to božansko molitev dihanja.

Nič več senc, nič več senc. Ulica sije, čisto tiho pojejo moje stopinje pod valovi toplega poletnega vetra. Življenje in zavest se prevevata v beli svetlobi. Svoboda...

Epilog

Vlamljam v sosedovo sobo, ker od njega že štiri dni ni nobenega glasu.

Kaj bo za vrati: obešenec, truplo, prazna soba?

Ne želim poklicati policije, ker sva dobra prijatelja in vem, da on tega nikakor ne bi želel.

Pred dnevi se je vrnil iz bolnišnice, njegova diagnoza je bila suhoparna stigma: disociativna motnja osebnosti.

Odprem vrata in moj vonj pade v sobo, na oknu se pomeša med zadnje sončne žarke. V sobi ni nikogar, prazna je, a deluje polno, njene vibracije so tople in prijetne. Stenska ura nemo zre vame. Na mizi najdem pismo, namenjeno meni:

Dragi V.!

Nenadoma sem prodal nekaj slik in odšel na otok, samoten in čudežno lep, kjer je vse le tok in svoboda. Nobene sence, nobenih zateženosti, le sonce in toplota se igrata v plamenih življenja. Ne bom se več vrnil.

Morda pa se kdaj srečava na tem čudežnem otoku...

Zbogom in hvala za vse, dragi prijatelj.

Tvoj H.

P. S. Napisal sem ti, kaj se mi je zgodilo zadnji teden pred odhodom.

Zgodbo lahko objaviš, če želiš... Lahko pa jo imaš le ti kot spomin name.

Na spletu iščem natečaje za zgodbo in na prvega, ki ga najdem, jo pošiljam.

Čeprav ne on ne jaz ne priznavava nobene avtoritete niti žirije, jo pošljem, da jo še kdo prebere...

Naj bo njen vonj namesto cvetja zanj kot rože stvarstva, ki dišijo malo drugače.

In nagrada je lahko moja vozovnica na otok...

Toda tudi brez nje sem že tam.